

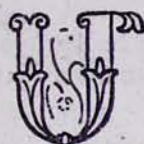


Խ Մ Բ Ա Գ Ր Ա Կ Ա Ն

ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԸՆԴՀԱՆՐԱՊԱՆ ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆԸ

ԵՎ

ՄԵԾԻ ՏԱՆՆ ԿԻՐԻԿԻՈ ԿԱՐՈՂԻԿՈՍՈՒԹՅՈՒՆԸ



Եժի Տանն Կիւրիկիո երջանկահիշատակ և հավետ անմոռանալի նորին Ս. Օծուբայուն Ս. Տ. Գարեգին վեհի անփոխարինելի մանկց հետո, սգի սև շղարշը դեռ չի վերացվել Կիւրիկիո Հայրապետական Արողի վրայից: Կարողիկոսական ընդհանուր փոխանորդ ամենապատիվ Ս. Խաղարհեպիսկոպոսի խոհուն և շրջանայաց վարչագիտությամբ, Մեծի Տանն Կիւրիկիո Կարողիկոսի ընտրության նախապատրաստական աշխատանքները վերջանալու վրա են և մոտ ժամանակներս Անքիլիասի Հայրապետանոցում կընտրվի արժանավորագույն եկեղեցականը և այդ արժանավոր ընտրությամբ մի անգամ ևս կփառավորվի Հայաստանայց Առաքելական Եկեղեցին՝ ի մխիթարություն Կիւրիկյան բեմերի հայ հավատացյալ ժողովրդի և ի սփոփանս Ամենայն Հայոց Ընդհանրական Հայրապետ նորին Ս. Օծուբայուն Ս. Տ. Գեորգ Զ. հայրենասեր Կարողիկոսի:

Լինի Ամենայն Հայոց Ընդհանրական Հայրապետի, լինի մեր մյուս նվիրապետական Արողների գահակալների ընտրությունը— միշտ էլ՝ մեծ ու պատմական իրադարձություն է հանդիսացել Հայաստանայց Առա-

քելական Եկեղեցու կյանքում: Կարողիկոսական ամեն մի ընտրություն, առավել կամ նվազ չափով, նոր ու պատմական իրադարձություն է հայ հավատացյալ ժողովրդի կյանքում և մեր եկեղեցական տարեգրության մեջ: Մեծի Տանն Կիւրիկիո Կարողիկոսի ընտրության հարցը այսօր, սակայն, Կիւրիկյան բեմերի մասնավոր ու տեղական հարցը չէ միայն, այլ նաև՝ Հայաստանայց Առաքելական Եկեղեցու ընդհանուր հարց, որը շոշափում է Հայաստանայց Առաքելական Եկեղեցու կենսական շահերը և առընթերցում է մեր ազգային-եկեղեցական կարևոր մի հարցի՝ միասնականության հարցի հետ:

Ապրում ենք ազգովին փառափառ քաղաքի և դժվարին իրադրության մեջ— «Աշխարհ ամենայն ի չարի կայ» (Ա. Հովն., Ե 19): Շատ փափուկ է Սփյուռքի մեր հայության, առանձնապես Կիւրիկյան բեմերի և Հայաստանայց Առաքելական Եկեղեցու կացությունը: Գաղտնիք չէ, որ այսօր Սփյուռքում, հատկապես Սիրիայում և Լիբանանում կան հայ ժողովրդի, Հայաստանայց Առաքելական Եկեղեցու միասնության հայտնի և բաժնուն բշտամիներ, փառափառապես վաճառված, բարոյապես այլասերված, «անպիտան» ի հաւատ» մարդիկ, որոնք բոլոր

աններելի միջոցներով աշխատում են ֆայ-
ֆայել հայ ժողովրդի կուռ միասնությունն ու
համախմբվածությունը իր Եկեղեցու շուրջը:

Անցյալում Հայրապետական Արքոպի հա-
լածական վտարանդիությունը, հայ ժողո-
վրդի բռնադատյալ զաղրականությունը և
խրալեյան քափառումները «գործն մոլո-
րական աստեղաց», մեր ֆաղափական ան-
կայուն ու անապահով վիճակը պատճառ են
հանդիսացել նորանոր ազգային-Եկեղեցա-
կան կենտրոններ ստեղծելու, և «Մայր ու
միակ Հայրապետական Արքոպից բացի ունե-
ցել ենք նաև նվիրապետական ուրիշ Արքո-
ներ:

Պատմական ու ֆաղափական այդ տխուր
դեպքերի հարկադրանքով ստեղծված այս
վիճակը նպաստավոր հող է ստեղծել Հայոց
Եկեղեցու և հայ ժողովրդի բշխմանների հա-
մար՝ փորձելու հակադրել մեր Եկեղեցական
բեմերն իրար, մեր Եկեղեցական բեմերը՝
Ընդհանրական Հայրապետության, պառակ-
տելու մեր Եկեղեցին և համայնները և այդ
անազնիվ ճանապարհով աշխատելու բույա-
կամ հավատացյալներին ձգելու իրենց
ցանցը:

Ի պատիվ մեր բազմաշարժար ժողովրդի
պետք է ասել, որ հայ ժողովրդի և Հայ Եկե-
ղեցու բշխմաններին, հիմնականում, չի հա-
ջողվել հասնել մեծ հաջողությունների— խա-
փանել Հայաստանյայց Առաքելական Եկե-
ղեցու միության գաղափարը, որովհետև եռյ
հավատացյալ ժողովուրդը հոգևոր փառել է և
սիրում է Հայաստանյայց Առաքելական
Եկեղեցին: Հայ ժողովուրդը ո՛ր էլ որ
գտնվել է, երկրի ո՛ր ծայրում էլ նրան նե-
տել է տխուր նակատագիրը, նա նույն Եկե-
ղեցու հարագատ գավակն է մնացել, էջ-
միածնի հոգևոր ծնունդը: Ամենայն Հայոց
Հայրապետությունը հայ ժողովրդի կյանքում
հանդիսացել է ոսկի խարիսխը, «վճմն հաս-
տատուքեան, անշարժութեան և սիւնն հրե-
ղէն»: Այսպե՛ս է բացատրել ու ավանդել մեր
ժողովրդին Միածնի իշման տեղի գերանաբաշ
խորհուրդը՝ մեր հավատի հայրն ու Լուսա-
վորիչը:

Հայաստանյայց Առաքելական Եկեղեցու
գերագույն Արքոպի՝ Նախամեծար Արարատյան
Մայր Արքոպի է, «հաստատեալ և պայծա-

ռացեալ ի տեղին իշման Միածնին ի լու-
սատրշանիմն Ս. էջմիածին»»: «Ժամանակի
ընթացում,— գրում է Օրմանյանը,— տե-
ղափոխվել է Արքոպի, այլ չէ տեղափոխվել
աստվածահաշ տեղին իշման և չէ փոխվել
Արքոպին իշխանությանը և իրավասությանը,
արտոնությանը և պաշտամանը կերպն ու
կարգը»:

Հայաստանյայց Առաքելական Եկեղեցու
պատմությունը ցույց է տվել, որ Սփյուտի
հայության այն հատվածը, որը բույացրել է
իր կապերը Մայր Արքոպի Ս. էջմիածնի հետ,
այդպիսին կորցրել է մեր կարգերի, ավան-
դությունների նախանձախնդրությունը, մեր
նախնյաց ոգին ու եռանդը: Մտն արմատով
է ծառ, տունն հիմամբ է տուն:

«Մի է հայր մեր, մի և միակրօն ազգն
Հայոց»:

«Հայաստանյայց Առաքելական Եկեղեցու
միության արտահայտությունն է Ամենայն
Հայոց Հայրապետությունը,— գրում է իրա-
վամբ ազգիս սիրելի ու հայրենասեր մեծ
Կարողիկոս Գեորգ Զ.ը,— որի նշանակու-
թյունն այժմ ոչնչով նվազ չէ անցյալից: Յու-
րահանջուր ազգ պետք է մի կենտրոն, մի
սրբավայր ունենա, ուր ուղղել կարողանա
յուր աշխեր իբր ամբողջություն: Այդ կեն-
տրոնն ու սրբավայրը հայ ժողովրդի համար
Ս. էջմիածինն է, Հայաստանյայց Առաքե-
լական Եկեղեցու ծագման ու հաստատու-
թյան օրրանը: Ամենայն Հայոց Հայրապետու-
թյունը հայի զգայուն սիրտն է եղել, որ դա-
րեր շարունակ ապրել է նրա անհուն ցավե-
րով և սակավ ուսախություններով: Ամենայն
Հայոց Հայրապետությունը հայի ստեղծող
միակն է եղել, որ լուսավորված ֆրիստո-
նական երկնային յույսով՝ ստեղծել է գրա-
կանություն և գեղարվեստ, ներկա հայի
փառն ու պարծանքը: Ամենայն Հայոց Հայ-
րապետությունը՝ հայի ազնիվ և տոկուն
կամֆի արտահայտությունն է եղել, տալով
առաքինության հերոսներ, աստվածային
կամֆի նշմարիտ աշակերտներ»:

Ս. էջմիածինը «Մայրն է Հայաստանյայց
Առաքելական Եկեղեցիներին»: Ամենայն Հա-
յոց Ընդհանրական Հայրապետության
բախտն ու պատմությունը սերտորեն կապ-
ված են եղել հայ ժողովրդի պատմության

ու բախտի հետ: Քրիստոնեական ո՛չ մի եկեղեցի ո՛չ մի ժողովրդի կյանքում այնքան վնասական ու հակառակական դեր չի կատարել, որքան Հայաստանյայց Առաքելական եկեղեցին՝ հայ ժողովրդի կյանքում: Ե՛վ իր փառքի օրերին, և՛ իր դժբախտ օրերին, Ս. էջմիածինը հանդիսացել է հայ ժողովրդի միասնության և գոյության խորհուրդը, հայ ժողովրդի ազգային-եկեղեցական զգացման կենտրոնը: Ս. էջմիածինն իր բների տակ առել ու պահպանել է հայ ժողովրդին, «որպէս հաւ զձագս իւր»: Ս. էջմիածինն հայել ու ապրել, կովել ու ստեղծագործել են մեր հայինքները: Այդ զաղափարը պատկերավոր ներկայացված է պատմահայր Խորենացու կողմից Վահան Ամատունու սխրագործության օրինակով. «Յայնժամ քաջին Վահանայ Ամատունայ հայեցեալ յեկեղեցին կաթողիկէ, ասէ,— Օգնեա՛ ինձ Աստուած, ուղղեա՛ և զնիզակն իմ ական հգօրիս այսմիկ»: Մեր լուսամիտ մատենագիրներից մեկ ուրիշը՝ Առաքել Բաղիշեցին, էջմիածինը բնորոշել է հետևյալ կերպ. «էջմիածին կաթողիկէ... էջմիածին պարծանք Հայոց, էջմիածին ժողովարան...»:

Ահա թե ինչո՞ւ ամեն մի փորձ, ամեն մի ձեռնարկ, որ հայտակ ունի բույացնել մեր թեմերի կապը Մայր Աթոռ Ս. էջմիածնից, որ հպատակ ունի հակադրել մեր Պատրիարքարաններն ու Մեծի Տանն Կիլիկիո Կաթողիկոսությունն Ընդհանրական Հայրապետությանը — բխում է պղտոր աղբյուրներից:

Ամենայն Հայոց Ընդհանրական Հայրապետության և Մեծի Տանն Կիլիկիո Կաթողիկոսության փոխհարաբերությունների հարցը վճռվել է մեր ազգային-եկեղեցական ժողովներում: Հայաստանյայց Առաքելական եկեղեցու բարձրագույն և գերագահ Աթոռի՝ Ս. էջմիածնի և մեր մյուս նվիրապետական Աթոռների միջև սահմանվել է պատշաճ ու օրինավոր հարաբերություն, հռչակվել է սեր և միություն, և Ամենայն Հայոց Հայրապետը համարվում է Պետ Հայաստանյայց Առաքելական եկեղեցու, «աստուածաբնալ Քահանայապետ, որ աստուածատիպ գազարան օծութեամբ ինքնիշխան գլուխ եկեղեցույ ես կարգեալ»:

Հայաստանյայց Առաքելական եկեղեցու

պատմության հատկապես վերջին հիսնամյակում սկսվել է Մայր Աթոռի և Մեծի Տանն Կիլիկիո Կաթողիկոսության միջև ցանկալի ու սիրալիկ հարաբերություն: Խրիմյանի և Խապայանցի օրերից սկիզբ է առնում այդ համագործակցությունը, որը Գեորգ Զ.ի և Գարեգին Ա.ի օրով վերածվել էր սրտառույ մտերմության:

1945 թվականին էջմիածնում գումարված ազգային-եկեղեցական ժողովը, որը բացառիկ երևույթ էր մեր եկեղեցական պատմության մեջ, սրբագործեց և կանոնականացրեց երկու Աթոռների այդ սրտագին հարաբերությունը: Ամենայն Հայոց Հայրապետի ընտրության մասնակցեցին ինչպես Մեծի Տանն Կիլիկիո Կաթողիկոս Գարեգին Վեհր՝ իր եկեղեցական ու աշխարհական պատգամավորներով, այնպես նաև Երուսաղեմի և Կոստանդնուպոլսի Պատրիարքությունները, և ուր մի անգամ ևս հռչակվեց ի լուր աշխարհի և հայ ժողովրդի, որ՝ ՄԻ Է ՀԱՅԱՍՏԱՆՅԱՅՑ ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ ԵԿԵՂԵՑԻՆ ԵՎ ՄԻ Է ՀԱՅՈՑ ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆԸ:

Գարեգին Վեհր՝ իր գրական-բանասիրական, պատմական, կրոնական չգերազանցված վաստակների հետ, Մեծի Տանն Կիլիկիո Կաթողիկոսության ավանդ բողեց նաև մի կենդանի և հոգևոր ժառանգություն. դա հայրենասիրության և էջմիածնասիրության բուրավառ զգացումն էր, որով նա ապրեց և ստեղծագործեց ավելի քան 60 տարիներ: «Պարտականություն ենք համարում,— հայտարարել է նա,— մեր բոլոր ուժերը, գրիշը, խոսքը, փորձառությունն ու պաշտոնի հեղինակությունը ի սպաս դնել բոլորանվեր ընդհանուր Հայաստանյայց եկեղեցու փառքի, պայծառության և բարոյական ազդեցության գորացման համար... Ընդունելով Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի գերագահ դիրքը, կկամենայինք, որ ըստ ամենայնի պահպանվեր նրանց պատշաճ հարաբերությունը, ըստ պաշտոնի և կոչման: Միասնականությունը կամենում ենք իրականացած տեսնել գիտակցական փոխադարձ հասկացողությամբ և հարգանքով կատարված պարտքերի, հպատակների և ձգտումների միության մեջ: Մենք իբրև Կիլիկիո Հայրապետական Աթոռի Գահակալ պատրաստ ենք Մեր կարելին բերել,

հսկվեժացնել ավելի սերտ, ավելի գիտակցական և միևնույն ժամանակ ավելի շրջահայաց հարաբերություն Մայր Աթոռի հետ»:

Հայրապետական իր անդրանիկ կոնդակում, որը մեր եկեղեցական նորագույն մատենագրության գոհարներից մեկն է, Վեհրգրել է. «Մի՛ մոռացումք թէ մեկ ոստի եմք ի միոյ ծառոյն կենդանութեան Ազգիս Հայոց, որ բնակի ի պատմական Հայրենիս, ի սահմանս Խորհրդային Հայաստանի»:

«Ոչ երբեք այնպէս խօսեցաւ մարդ, որպէս այրն այն» (Հովն., է 47):

Աչփի լույսի պես պետք է պահպանել Մեծի Տանն Կիլիկիո Հայրապետական Աթոռի հետ բարեկամական կապը, որը կենսական նշանակություն ունի Հայաստանյայց Առաքելական Եկեղեցու կյանքում մանավանդ այսօր:

Ամենայն Հայոց Ընդհանրական Հայրապետությունը, իր պատմության ողջ ընթացքում, ղեկավարվել է Հայաստանյայց Առաքելական Եկեղեցու մյուս նվիրապետական Աթոռների նկատմամբ Բրիտանական լայնախոհության ոգով և օրինակով, փոխադարձ սիրո և հարգանաց մեծ սկզբունքներով, պարտքի և պարտականությանց փոխադարձ ըմբռնումով: Կրօնական բռնապետությունը, «միասնականություն» անվան տակ՝ միապետությունը, փառասիրական տխուր ձգտումները, իշխանասիրության նիվանդագին երևույթը խորք են եղել Ամենայն Հայոց Ընդհանրական Հայրապետներին, ըստ առաքելական պատվերի՝ «Մի՛ իբրև տիրելով վիճակացն, այլ լինել օրինակ հօտին» (Ա Պետրոսի, Ե 3):

Մայր Աթոռի և Հայաստանյայց Առաքելական Եկեղեցու մյուս նվիրապետական Աթոռների ազգային-եկեղեցական իմաստուն և հեռատես ֆաղափականության շնորհիվ, փոխադարձ հարգանքի և հասկացողության պայմաններում, սերտ համագործակցությամբ միայն կարելի է ապահովել Հայաստանյայց Առաքելական Եկեղեցու ցանկալի միասնությունը:

Հայաստանյայց Առաքելական Եկեղեցու և հայ ժողովրդի համար բախտավորություն է այսօր, որ ունենի Լիբանանի հյուրընկալ փառքում Մեծի Տանն Կիլիկիո պատմական Հայրապետական Աթոռը, որը կանգուն է ու

պայծառ, իր կոչման ու պարտականության գիտակից ծառայության մեջ, և ուր լուսանդի Ս. Սահակ, Ս. Բարգեն և մանավանդ Ս. Գարեգին կաթողիկոսների շնչով հասակ է առել շնորհալի ու խոստումնալից հոգևորականների մի նոր սերունդ, որը նախնայաց ոգով ու նախանձախնդրությամբ աշխատում է բարձր պահել Հայաստանյայց Առաքելական Եկեղեցու դիրքն ու պատմական դերը՝ հայ ժողովրդի կյանքում:

Այդ հանգամանքը ո՛չ միայն մեծ ուրախություն է պատճառում հայ հավատացյալ ժողովրդին, այլ նաև մեծ սփոփանք ու մխիթարություն է Ամենայն Հայոց Ընդհանրական Հայրապետ Գեորգ Զ.ի համար:

Մխիթարական է նաև այն, որ Անթիլիասի միաբանության շարքում գտնվում է Կաթողիկոսական Գանի արժանավոր այնպիսի մի քեկնածու, ինչպիսին Մեծի Տանն Կիլիկիո Կաթողիկոսական Ընդհանուր փոխանորդ ամենապատիվ Ս. Խաղ աբեղապետական Աշապանյանն է, որը վայելում է ո՛չ միայն Ամենայն Հայոց Հայրապետի բարձր համակրանքն ու վստահությունը իբր տիպար, հայրենասեր ու էջմիածնասեր եկեղեցական, այլ նաև իր Աթոռի միաբանության և Կիլիկիոյն հայ ժողովրդի անվերապահ սերն ու հարգանքը, որի անհերքելի ապացույցն է այն փաստը, որ տեղի միաբանությունը միաձայն ընտրել է նրան Կաթողիկոսական տեղապան:

Աշապանյանները մեծ երախտիք են քաղել անցյալում Մեծի Տանն Կիլիկիո Կաթողիկոսարանում, նրանք ժառանգաբար նստել են այդ Աթոռի վրա 1734—1866 թվականներին. նրանցից եփրեմ Ա.բ (1771—1784 թ.թ.) եղել է ժամանակի մեծ ժողովրդականություն վայելող կաթողիկոսներից, իսկ Կիրակոս Ա.բ (1801—1822 թ.թ.) որպես շինարար նորոգել է Սսի Հայրապետանոցը և պարսպապատել այն: Խաղ սրբազանի անունը երբևիցե չի արատավորվել Հայաստանյայց Առաքելական Եկեղեցու, հայ ժողովրդի և նրա սիրելի Հայրենիքի կենսական շահերին հակառակ նկատված մի որևէ մութ ու վատահամբավ արարքով: «Անա՛ իսրայելացի, յորում ոչ գոյ նենգութիւն»: Խաղ սրբազանը այսօր, Սփյուռքի մեր բարձր հոգևորականու-

քան շարժում գրավում է բացառիկ տեղ իբր հայրենասեր ու էջմիածնասեր անբասիր հոգևորական, որը նախնայաց ոգով աշխատում է ամենասերտ կապով և հավատարմությամբ կապվել իր եկեղեցուն ու Հայրենիքին՝ ինչպես երջանկահիշատակ Գարեգին Վեհր: Խաչ սրբազանը արդարացրել է հանգուցյալ Գարեգին Վեհի բարձր վստահությունը, Մեծի Տանն Կիլիկիո միաբանության և հայ ժողովրդի ակնկալությունները իր Կաթողիկոսական ընդհանուր տեղապահի պաշտոնում:

Հարկ է հանդես բերել արիություն, սկզբունքայնություն, քաղաքական գգնություն, շրջահայեցողություն, մանավանդ Կաթողիկոսական այս ընտրության կապակցությամբ. «Պարզամիտ լինել որպես աղանի, բայց զխորագիտություն օժին մեզ ունիմք, և ոչ տամք գողանալ գլեզ քանասար գայլոցի ի լուսակազմ փարախէ» (Օրբելյան):

Կիլիկյան թեմերի հայ հավատացյալ ու հայրենասեր ժողովրդի, Անթիլիասի հոգևորականության, ազգային-եկեղեցական թեմերի, մամուլի, մտավորականության ՊԱՏՎՈՒ, ԽՂՃԻ, ՀԱՅՐԵՆԱՍԻՐՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԵԿԵՂԵՑԱՍԻՐՈՒԹՅԱՆ ԳՈՐԾՆ է՝ ընտրել այնպիսի մեկին, որ վառ պահի Կիլիկիո պանդուխտ բայց հայրենասեր ու ազնիվ ժողովրդի հոգում նախնայաց հայրենասիրական ու էջմիածնասիրական բոցավառ ոգին ու զգացումը, ընտրել այնպիսի մեկին, որ այսօրվա բարդ ու դժվար աշխատանքներում կարենա բարձր պահել Մեծի Տանն Կիլիկիո պատմական Աթոռի հմայքը, կարենա խորացնել իր Աթոռում սրտագին ավանդություն դարձած հայ ազգային-եկեղեցական միասնությունը, նախանձախնդիր լինի, նախնայաց ոգով, աչի լույսի պես պահել-պահպանելու Հայաստանյայց Առաքելական եկեղեցու առաքելաբանական կարգն ու կանոնը, մեր դարավոր եկեղեցու յուրահատուկ ազգային սրբազան ավանդությունները, Հայաստանյայց Առաքելական եկեղեցու ինքնուրույնությունը, ազգային նկարագիրը, ուղղափառությունը, ժողովրդական սկզբունքները, և աշ-

խատի ավելի քան երբեք սերտացնել կապը Ս. էջմիածնի և Մայր Հայրենիքի հետ:

Հարկ է կազմակերպված անցկացնել Մեծի Տանն Կիլիկիո Կաթողիկոսական ընտրությունը՝ Հայաստանյայց Առաքելական եկեղեցու ընդհանրականության և հայ հավատացյալ ժողովրդի միասնականության սկզբունքներով: Պատմական այդ ընտրությունը հարկ է վերածել հայ ժողովրդի միասնականության և Հայաստանյայց Առաքելական եկեղեցու միության տոնի, հայ ժողովրդի սիրո և հարգանքի, խմբավածության տոնի՝ իր Մայր եկեղեցու և նրա արժանավոր ու քաջ հովվի շուրջը:

Չպիտի տարվել կուսակցական ամուլ պայքարներով, որոնք ո՛չ մի լավ բան չեն խոստանում մեր եկեղեցուն և ժողովրդին, բացի նրանից, որ կարող են վարկաբեկել հայ խաղաղասեր ու աշխատունակ ժողովրդի բարի անունը և շարաշահել մեզ հյուրընկալող ազնիվ և բարի արաբ ժողովրդի համբերությունն ու հանդուրժողությունը:

Մեծի Տանն Կիլիկիո նոր Կաթողիկոսի ընտրությունը պայծառ ու անհերքելի ապացույցը պետք է լինի Հայաստանյայց Առաքելական եկեղեցու միության և հայ ժողովրդի միասնականության, մի փայլուն ինքնաբերական սրտագին ակտ՝ Կիլիկյան ժողովրդի և թեմերի հայրենասիրության և էջմիածնասիրության: Այսօր, ավելի քան երբեք, այդ ընտրության մեջ պետք է դրսևորվի Կիլիկիո հայ ժողովրդի կամքի, ձգտումների, գործողությունների միասնությունը: Ա՛յդ է պահանջում Հայաստանյայց Առաքելական եկեղեցու և հայ ժողովրդի գերագույն շահը, ա՛յդ են պահանջում ժամանակի ոգին և հանգամանքները:

Թո՛ղ Ամենակալն իր Աջը հովանի դարձնի Մեծի Տանն Կիլիկիո Կաթողիկոսական Աթոռի վրա, իմաստություն պարգևի ընտրվելիք Գահակալին, որ նա ավելի զորացնի, ավելի սերտացնի հայ ժողովրդի միությունը և Հայաստանյայց Առաքելական եկեղեցու միասնականությունը:

